

Raasepori, Tammisaari
Båssastranden – luontoselvitys 2013

Silvestris luontoselvitys oy – 20.12.2013 (päivitys 30.11.2017)

Sisältö

1.	Johdanto.....	3
2.	Aineisto ja inventointimenetelmät	4
2.1.	Elinympäristö- ja kasvistokartoitus	4
2.2.	Lajien ja luontotyyppien suojelu	4
2.3.	Raportissa käytetyt lyhenteet.....	5
3.	Alueen yleiskuvaus	5
4.	Kuviokuvaukset ja maankäyttösuositukset	5
5.	Tulokset	22
5.1.	Kasvit.....	22
5.2.	Muut eliölajit	23
5.3.	Arvokkaat luontokohteet ja lajit.....	23
6.	Lähteet.....	25

Liitteet:

Taulukko 1. Putkilokasvit

Kansikuva: Näkymä kuvion 13 kalliolta. (LL/31.7.2013)

Selvityksen laatijoiden yhteystiedot:

Silvestris luontoselvitys oy
Esko Vuorinen
Heikinkatu 4
10300 Karjaa
gsm 050 538 0386
esko.vuorinen@silvestris.fi

Firma Lotta Lindholm
Lotta Lindholm
Tyyskylänrinne 17 B 9
02570 Siuntio kk
gsm 050 345 8304
lotta@lottalindholm.fi

1. Johdanto

Luontoselvityksen kohteena on kaksi pientä aluetta, yhteensä noin 5,04 hehtaaria, Raaseporin Tammisaaren Båssamalmenin alueella. Alueiden raja-
aus on esitetty kartalla 1. Selvitys on lisäselvitys vuoden 2012 tehdylle luontoselvitykselle (Silvestris luontoselvitys, Gammelboda - luontoselvitys 2012). Tarkoituksena on tarjota riittävät tiedot alueen asemakaavoitustason suunnittelua varten. Selvityksen vastuuhenkilönä on luontokartoittaja (eat) Esko Vuorinen/Silvestris luontoselvitys oy. Luontotyyppi- ja lajistoselvityksen maastotöiden tekijä ja raportin laatija on luontokartoittaja (eat) Lotta Lindholm yhdessä Esko Vuorisen kanssa.

Kartta 1. Selvitysalueet ovat merkitty punaisella. Alueet ovat Båssafjärdenin rannalla.

2. Aineisto ja inventointimenetelmät

Kesäkaudella 2013 alueelta tehtiin luontotyyppi- ja kasvistokartoitus. Näiden yhteydessä arvioitiin myös alueen soveltuvuuden ns. direktiivilajeille eli luontodirektiivin IVa-liitteen lajeille. Näistä lajeista huomioitiin selvityksessä liito-orava, saukko, viitasammakko, lepakkolajit ja kirjoverkkoperhonen.

2.1. Elinympäristö- ja kasvistokartoitus

Ennen maastotöitä tehtiin kartta- ja ilmakuvatarkastelu. Näiden perusteella piirrettiin alustavat luontokuviot. Samalla tarkasteltiin vuoden 2012 tehdyn luontokartoituksen luontotyyppikuviot jotka rajoittuvat kartoituskohteeseen.

Elinympäristökartoituksen yhteydessä inventoitiin kattavasti alueen kasvisto. Maastotyö tehtiin heinäkuussa (29.7 ja 31.7). Tällöin tarkastettiin kartoituskohde kävellen tutkien tarkemmin kalliolaki-, lehto- ja ranta-alueet. Rantojen vesikasvillisuutta havainnoitiin maalta käsin. Maastossa havainnoitiin ensisijaisesti kasvillisuutta. Havaittuun lajistoon sekä elinympäristöjen rakennepiirteisiin perustuen määriteltiin luontotyypit sekä arvioitiin niiden edustavuutta ja harvinaisuutta. Luonnonarvojen perusteella arvioitiin myös alueiden soveltuvuutta erilaiseen maankäyttöön.

Kartoituksessa käytettiin karttaa 1:3000 ja GPS-paikanninta. Käytetty GPS-paikannin on Garmin 62s, jonka heitto on korkeintaan +-15 m. Tarkistuspisteissä (kartassa helposti tunnistettavia pisteitä) kokeiltaessa oli heitto kuitenkin tavallisesti selvästi pienempi, korkeintaan viisi metriä. GPS-paikantimen käyttämä koordinaattijärjestelmä WGS84 muunnettiin MapInfo-ohjelmaa varten KKJ2-järjestelmään.

Alueiden rajat on piirretty kartan, ilmakuvien ja GPS-paikantimella määriteltujen pisteiden avulla.

2.2. Lajien ja luontotyyppien suojeleminen

Selvityksessä havainnoitiin luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita lajeja ja elinympäristöjä seuraavien kansallisen ja EU:n lainsäädännön ja direktiivien pohjalta:

- luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamat suojellut luontotyypit
- luonnonsuojelulain 46 §:n tarkoittamat uhanalaiset lajit
- luonnonsuojelulain 47 §:n tarkoittamat erityisesti suojeltavat lajit
- metsälain (ML) 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt
- vesilain 2. luvun 11 § tarkoittamat kohteet
- luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajit

Elinympäristöjen uhanalaisuus on määritetty Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin (Raunio et al. 2008) mukaisesti.

Lajien uhanalaisuusluokitus on uhanalaisarvioinnin (Rassi et al. 2010) mukainen.

Lisäksi huomioitiin edellisen uhanalaisuuden (Rassi et al. 2010) alueellisesti uhanalaiset lajit.

2.3. Raportissa käytetyt lyhenteet

ML	metsälaki
SL	luonnonsuojelu-alue
UHEX	valtakunnallisesti uhanalainen laji:
VU	vaarantunut
NT	silmälläpidettävä
RT	alueellisesti uhanalainen laji, lounaisella rannikkomaalla, 1b-vyöhykkeellä

3. Alueen yleiskuvaus

Kartoituskohteet sijaitsevat Raaseporissa, Tammisaaren keskustan eteläpuolella Båssafjärdenin rannalla. Molemmat alueet rajoittuvat merenrantaan. Merialueet kuuluvat Natura 2000-verkostoon (FI0100005). Molemmilla alueilla on asutusta.

Pohjoinen alue koostuu suurilta osilta rakennetuista pihamaista jotka rajautuvat pieniin metsiin ja kallioihin. Eteläisellä alueella on pieni kesämökki jota ympäröi merenrantakalliot ja havupuumetsä. Kartoitusalueen kallioperä koostuu happamasta mikrokliinigraniittikivilajista (GTK 2010, 7.1.2013). Kalliopaljastumia on paikoin molemmilla alueella.

Kartoitusalue kuuluu hemiboreaaliselle kasvillisuusvyöhykkeelle (1b, Lounainen rannikkomaa).

Pohjoinen alue on noin 3,46 hehtaaria ja eteläinen 1,58 hehtaaria.

4. Kuviokuvaukset ja maankäyttösuositukset

Selvitysalue on tässä kuvattu 16 kuviona. Joka kuviosta on lyhyt kuvaus sekä luonnonarvoihin perustuva arvotus sekä maankäyttösuositus. Kuvionumerot viittaavat karttoihin 2 ja 3.

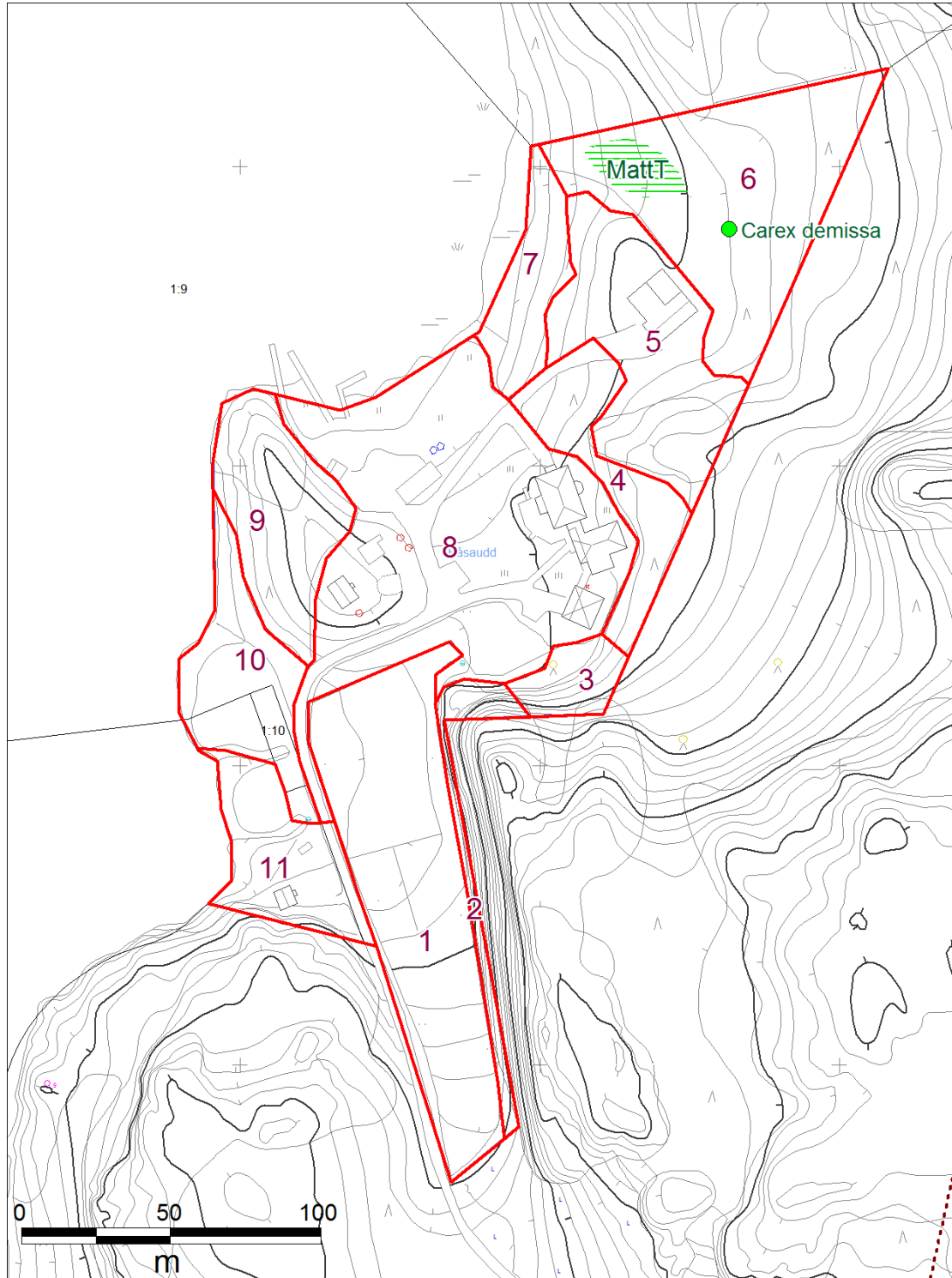
Arvoluokitus:

- 5 Kansallisesti arvokas. Ainutlaatuisen lajin esiintymä tai erittäin uhanalaisen lajin kansallisesti tärkeä esiintymä. Perustetut suojelualueet. Vaativat yleensä luonnonsuojelualan perustamista.
- 4 Maakunnallisesti arvokas. Uudellamaalla erityinen tai ainutlaatuinen elinympäristö tai uhanalaisen lajin tärkeä, elinvoimainen esiintymä. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii usein luonnonsuojelualan perustamista.
- 3 Paikallisesti erittäin arvokas. Kohde, jossa on erityisiä luonnonarvoja, uhanalaisen tai harvinaisen lajin esiintymä tai edustavan luontotyyppi, joka on erityisen hyvässä luonnontilassa. Luonnonarvojen säilyttäminen edellyttää usein jotain rajoituksia maankäyttöön.
- 2 Paikallisesti arvokas. Kohteessa on joitain luonnonarvoja, joiden säilyttäminen saattaa vaatia jonkinlaisia rajoituksia maankäyttöön.
- 1 Vähäiset luonnonarvot. Tavanomaista luontoa. Kyseessä voi olla myös kohde, jonka luonnonarvot ovat tuhoutuneet ja arvoluokitusta voidaan nostaa kun arvot ennallistuvat

kohtuullisessa ajassa (n. 40–60 v). Ei rajoituksia alueen käyttöön.

0 Ei luonnonarvoja. Ympäristö on tuhoutunut.

Jos arvoluokitus on 2 tai enemmän, on numeron jäljessä suluissa lyhyesti mainittu ne tärkeimmät luonnonarvot, joihin luokitus perustuu.

Kartta 2. Pohjoisen selvitysalueen kuviojako. Kuviolla 6 on merkitty kotkansiipilehto (MattT) ja lännenhernesaran (*Carex demissa*) esiintymä.

Kuvio 1 Peltö

0,56 ha

Kuvio on viljelyksessä oleva heinäpelto. Aluetta ei kartoitettu tarkemmin.

Arvo: 1

Suositukset: Alueen käytölle ei ole luonnonarvojensa puolesta rajoituksia.

Kuvio 2 Kallioalueen raja

0,08 ha

Jyrkän kallioseinämän ja pellon välissä on kapea, puustoinen kaista jossa kasvaa tuoreen kankaan (MT) kasvillisuutta kuten mustikkaa (*Vaccinium myrtillus*), sananjalkaa (*Pteridium aquilinum*), paatsamaa (*Rhamnus frangula*). Puusto koostuu osittain kookkaista, noin 60-vuotiaista rauduskoivuista (*Betula pendula*), pihlajista (*Sorbus aucuparia*), sekä yksittäisistä tervalepistä (*Alnus glutinosa*) ja tammesta (*Quercus robur*). Tammi on leveälatvuksinen, monihaarainen ja kaunis. Tammen lähellä kasvaa valtakunnallisesti uhanalainen keltamatara (*Galium verum*), jota on luokiteltu vaarantuneeksi (VU). Kalliolla kasvaa kalliokieliä (*Polygonatum odoratum*), kivikkoalvejuurta (*Dryopteris filix-mas*) ja isomaksaruohoa (*Sedum telephium*), jotka viittaavat vähäiseen kalkkivaikutteisuuteen. Kallioseinä on jyrkkä, sileä ja maisemallisesti kaunis (kuva 1).

Kuvio muuttuu pohjoisessa kosteaksi ja niittymäiseksi missä kasvaa ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*), mataroita (*Galium sp.*), aivotirnaa (*Vicia sepium*), metsälauhaa (*Deschampsia flexuosa*), puna-apilaa (*Trifolium pratense*), ojakärsämöä (*Achillea ptarmica*) sekä rajakalliolla kivikkoalvejuurta, kallioimarretta (*Polypodium vulgare*), isomaksaruohoa ja kalliokieliä.

Kuviolla on niukasti lahoppua.

Arvo: 2 (vaarantunut putkilokasvi: keltamatara (*Galium verum*) (VU); kalliojyrkänteiden läheisyys)

Suositukset: Alueen voi jättää luonnontilaan.

Kuva 1. Kuviolla 2 on kaunis kalliojyrkkä. (LL/29.07.13)

Kuvio 3 Metsikkö

0,07 ha

Tuoreen kankaan metsikkö, joka jatkuu kartoitusalueen ulkopuolelle. Kohti pohjoista viettävässä rinnemetsässä kasvaa mustikkaa, sananjalkaa, lillukkaa (*Rubus saxatilis*) ja paatsamaa.

Puusto koostuu kookkaista kuusista (*Picea abies*) sekä koivuista ja männyistä (*Pinus sylvestris*).

Kuviolla on niukasti lahoppuuta.

Arvo: 2 (on osa kartoitusalueen ulkopuolella olevaa rinnemetsää, joka on luonnontilainen.)

Suosituks: Alueen voi jättää luonnontilaan.

Kuvio 4 Metsikkö

0,18 ha

Talojen itäpuolella on lehtomaista kangasta (OMT), joka vaihtuu nopeasti tuoreeksi kankaaksi kohti pohjoista. Alueen kasvillisuus on sananjalkavaltainen. Sananjalkojen alla kasvaa tuoreen kankaan ruohoja, kuten oravanmarjaa (*Maianthemum bifolium*), metsätähteä (*Trientalis europaea*) ja mustikkaa. Myös nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*), nuokkuhelmikkää (*Melica nutans*) ja ahomansikkaa (*Fragaria vesca*) kasvaa alueella ja tamppaustelineen takana olevassa kosteassa painanteessa vihvilöitä (*Juncus sp.*) ja ranta-alpia. Seassa kasvaa puutarhakasvillisuutta.

Puusto koostuu osittain nuorista, noin 18-vuotiaista männyistä, sekä saman ikäisistä koivuista ja tervalepistä. Kohti pohjoista puusto koostuu iäkkäistä männyistä ja noin 50-vuotiaista koivuista. Puusto on harvahkoa (kuva 2). Kuviolla on niukasti lahoppuuta.

Kuvio rajoittuu idässä kosteaan runsasravinteiseen lehtoon (FT).

Arvo: 1

Suositukset: Alueen käytölle ei ole luonnonarvojensa puolesta rajoituksia.

Kuva 2. Kuvion 4 vanha puusto kasvaa harvassa. (LL/29.07.13)

Kuvio 5 Sekapuumetsä

0,36 ha

Tuoreella kankaalla kasvaa päälajeina sananjalkaa, mustikkaa ja pihlajaa. Puusto on kookasta ja koostuu vanhoista, osittain kilpikaarnaisista männyistä ja eri-ikäisistä kuusista, joista vanhimmat ovat noin 60-vuotiaita. Kuviolla on nuori ja terve tammi sekä pohjoisrajalla kookas raita (*Salix caprea*) (kuva 3) ja tervaleppä, joita suositellaan säilytettäväksi. Pensaskerroksessa kasvaa pihlajan- ja koivuntaimia, sekä katajaa (*Juniperus communis*) ja paatsamaa. Kuviolla on myös arvokas kelo. Kuviolla on hiekkatien päässä suhteellisen uusi konehalli.

Arvo: 2 (sekapuustoinen, eri-ikäinen puusto, viereinen arvokas lehtoalue)

Suositukset: Kuviota 6 vasten jätetään leveä suojavaöhyke kehittymään luonnontilaan.

Kuva 3. Kuviolla 5 kasvaa kookas raita. (LL/29.07.13)

Kuvio 6 Lehto

0,53 ha

Loivasti kohti merta viettävällä lehtoalueella on käenkaali-mesiangervotyyppistä suurruoholehtoa (OFiT). Se sisältää myös pienialaisen kotkansiipivaltaisen saniaislehdon (MattT) (kartta 2) (kuva 4). Metsä vaihtuu etelässä ja koillisessa kosteaksi keskiravinteiseksi hiirenporras-käenkaalityypiseksi lehdoksi (AthOT) (kuva 5) sekä tuoreeksi keskiravinteiseksi lehdoksi (OMaT) ja lopuksi lehtomaiseksi kankaaksi. Kohti länttä ja rantaa metsä vaihtuu puna-ailakki-tyyppiseksi (SiT) tuoreeksi keskiravinteiseksi lehdoksi. Kuvio rajoittuu idässä luonnontilaiseen lehtokorpeen (Lhk) ja lähteikköalueeseen. Kuvion pohjoispuolella, kartoitusalueen ulkopuolella, maasto vaihtuu tuoreeksi lehdoksi ja lehtomaiseksi kankaaksi missä kasvaa mm. nuori hyvärakenteinen lehmus ja vaahtera.

Kuvion kenttäkerroksessa kasvaa mesiangervoa (*Filipendula ulmaria*), ranta-alpia, sudenmarjaa (*Paris quadrifolia*), punakoisoa (*Solanum dulcamara*), nurmitädykettä (*Veronica chamaedrys*), rantaminttua (*Mentha arvensis*), ojaleinikkiä (*Ranunculus flammula*), viitaorvokkia (*Viola x ruprechtiana*), luhtavuohennokkaa (*Scutellaria galericulata*), nokkosta (*Urtica dioica*) ja hirssisaraa (*Carex panicea*). Pensaskerroksessa kasvaa mm. pohjanpunaherukkaa

(*Ribes spicatum*), taikinamarjaa (*Ribes alpinum*), tuomea (*Prunus padus*) ja koiranheittä (*Viburnum opulus*). Saniaislajeista kuviolla kasvaa hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*) ja metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), sekä kotkansiipeä (*Matteuccia struthiopteris*). Rantametsikön tuntumassa, kotkansiipialueen länsipuolella, kasvaa puna-ailakkia (*Silene dioica*).

Suuruoholehtoalueella löytyi myös saarnentaimia (*Fraxinus excelsior*). Taimet saattavat olla luonnonvaraisia. Luonnonvarainen saarni luokitellaan alueellisesti uhanalaiseksi lajiksi (1b-vyöhykkeellä).

Kotkansiipialueen itäpuolella, suuruoholehdon kosteessa painanteessa, kasvaa lännenhernesaraa (*Carex demissa*) (kartta 2), joka on alueellisesti harvinainen ja uhanalainen (1b-vyöhykkeellä) (kuva 6).

Puusto koostuu kookkaista tervalepistä jonka seassa kasvaa joitakin koivuja, pieniä kuusia ja kookkaita mäntyjä. Alueella on kohtalaisesti lahoppua.

Suhteellisen uuden konehallin pohjoispuolella kulkee oja kohti rantaa.

Kuvio on luonnontilainen ja hyvin edustava.

Alueella havaittiin metsäkauriin hankaama pieni puu.

Arvo: 4 (luonnontilainen ja hyvin edustava lehtoalue; vaarantunut luontotyyppi: kostea runsasravinteinen lehto (VU), tuore keskiravinteinen lehto (VU); silmälläpidettävä luontotyyppi: kostea keskiravinteinen lehto (NT); alueellisesti uhanalaiset putkilokasvit (1b-vyöhykkeellä): lännenhernesara (*Carex demissa*), saarni (*Fraxinus excelsior*))

Suosituks: Kuvion sisältämä luonnontilainen suuruoholehto, hiirenporras-käenkaalilehto, kotkansiipilehto ja tuoreet lehtolaikut lienevät metsälain suojaamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Näitä koskevat hoito- ja käyttötoimenpiteitä tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Luonnontilan turvaamiseksi jätetään kuvion ulkopuolelle vähintään 20 metriä ulottuva suojavyöhyke kehittymään luonnontilaan.

Kuvio jatkuu kohti länttä arvokkaana saniaislehtona ja -korpena jossa lähteikköalue. Koko alue on arvokas ja säilytetään luonnontilassa.

Ehdotus kaavamerkinnäksi: SL tai /sl.

Kuva 4. Kottanssiipilehto. (kuvio 6) (LL/29.07.13)

Kuva 5. Alueen eteläosassa on hiirenporras-käenkaalilehto. (kuvio 6) (LL/29.07.13)

Kuva 6. Lännehernesara on harvinainen Etelä-Suomessa. (kuvio 6)
(LL/29.07.13)

Kuvio 7 Rantametsikkö

0,13 ha

Suurruoholehto-tyyppinen rantametsikkö on puustoltaan tervaleppävaltainen. Kenttäkerroksessa kasvaa mesiangervoa, ranta-alpea, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, sudenmarjaa, kurjenmiekkää (*Iris pseudacorus*) ja pensaskerroksessa tuomea, taikinamarjaa, tervtuseljää (*Sambucus racemosa*), vaahteraa (*Acer platanoides*) ja pihlajaa. Puusto koostuu paitsi tervalepistä myös vaahterasta ja koivusta. Ruovikkorannan tuntumassa kasvaa harvassa tervalepän sijaan koivua (kuva 7). Kenttäkerros on lajirikas.

Puusto on harvahkoa etelässä ja on joskus harvennettu. Lahopuuta on niukasti, paikoin kohtalaisesti. Etelärajalla kulkee vanha oja. Lännessä, meren rannalla, alue rajoittuu leveään järviruokovaltaiseen (*Phragmites australis*) kaistaan (kuva 8).

Alue on luonnontilaisen kaltainen.

Arvo: 2 (lajirikas kenttäkerros; viereinen arvokas lehtoalue; vaarantunut luontotyyppi: kostea runsasravinteinen lehto (VU);

meren läheisyys (Natura 2000:FI0100005))

Suosituks: Voi jättää kehittymään luonnontilaan. Kuviota 6 vasten jätetään leveä suojavyöhyke kehittymään luonnontilaan.

Kuva 7. Alueen puusto on paikoin harvaa. (kuvio 7) (LL/29.7.13)

Kuva 8. Kuvio 7 rajoittuu meren äärellä ruovikkoon. (LL/29.07.13)

Kuvio 8 Rakennettu piha-alue

0,89 ha

Kuviolla on rakennettu piha-alue, hoidettu puutarha sekä virkistyskäytössä oleva rantakaista. Hiekkatie ja osa pihamaasta ovat hiekkapintaiset. Aluetta ei kartoitettu tarkemmin.

Arvo: 1

Suosituks: Alue rajoittuu Natura 2000-alueeseen (FI0100005). Alueen käytölle ei ole muuten luonnonarvojensa puolesta rajoituksia.

Kuvio 9 Rantakallio

0,24 ha

Heinävaltaisella ja harvapuustoisella kalliolla kasvaa joitakin kalkkia suosivia kasveja kuten kalliomarretta, isomaksaruohoa, kivikkoalvejuurta, kalliokieloa ja mäkitervakko (*Lychnis viscaria*). Myös viljelykarkulainen tarhatyräkkiä (*Euphorbia cyparissias*) kasvaa kuviolla. Kallioalue on osa pihamaata ja sen toimintoja (kuva 9).

Kallio viettää loivasti ruovikkoiseen rantaan jonka rantaviivassa kasvaa rantakasvillisuutta kuten rantatädykettä (*Veronica longifolia* var. *maritima*), ranta-alpia, mesiangervoa, ruokohelpeä (*Phalaris arundinacea*), merivirmajuurta (*Valeriana sambucifolia* ssp. *salina*), luhtalemmikkiä (*Myosotis scorpioides* var. *scorpioides*), karhunputkea (*Angelica sylvestris*), erilaisia vihvilöitä ja isorantamataraa (*Galium palustre* ssp. *elongata*).

Muutama tervaleppä kasvaa rantavyöhykkeellä sekä nuori saarni, jota suositellaan säilytettäväksi. Saarni saattaa olla peräisin puutarhasta. Ranta on muuten puistomainen ja puiden rungot ovat nostettu.

Arvo: 2 (meren läheisyys (Natura 2000:FI0100005))

Suosituks: Voi jättää kehittymään luonnontilaan.

Kuva 9. Kuviolla 9 on iso puuterassi. (LL/29.07.13)

Kuvio 10 Metsikkö

0,21 ha

Heinävaltaisen lehtomaisen kankaan puusto on noin 10–15 vuotiasta. Puusto koostuu tervalepistä, koivuista ja männyistä. Alueella on paikka johon on kerätty puutarhajätettä. Veden äärellä alue rajoittuu ruovikkoalueeseen.

Arvo: 1

Suosituks: Alue rajoittuu Natura 2000-alueeseen (FI0100005). Alueen käytölle ei ole muuten luonnonarvojensa puolesta rajoituksia.

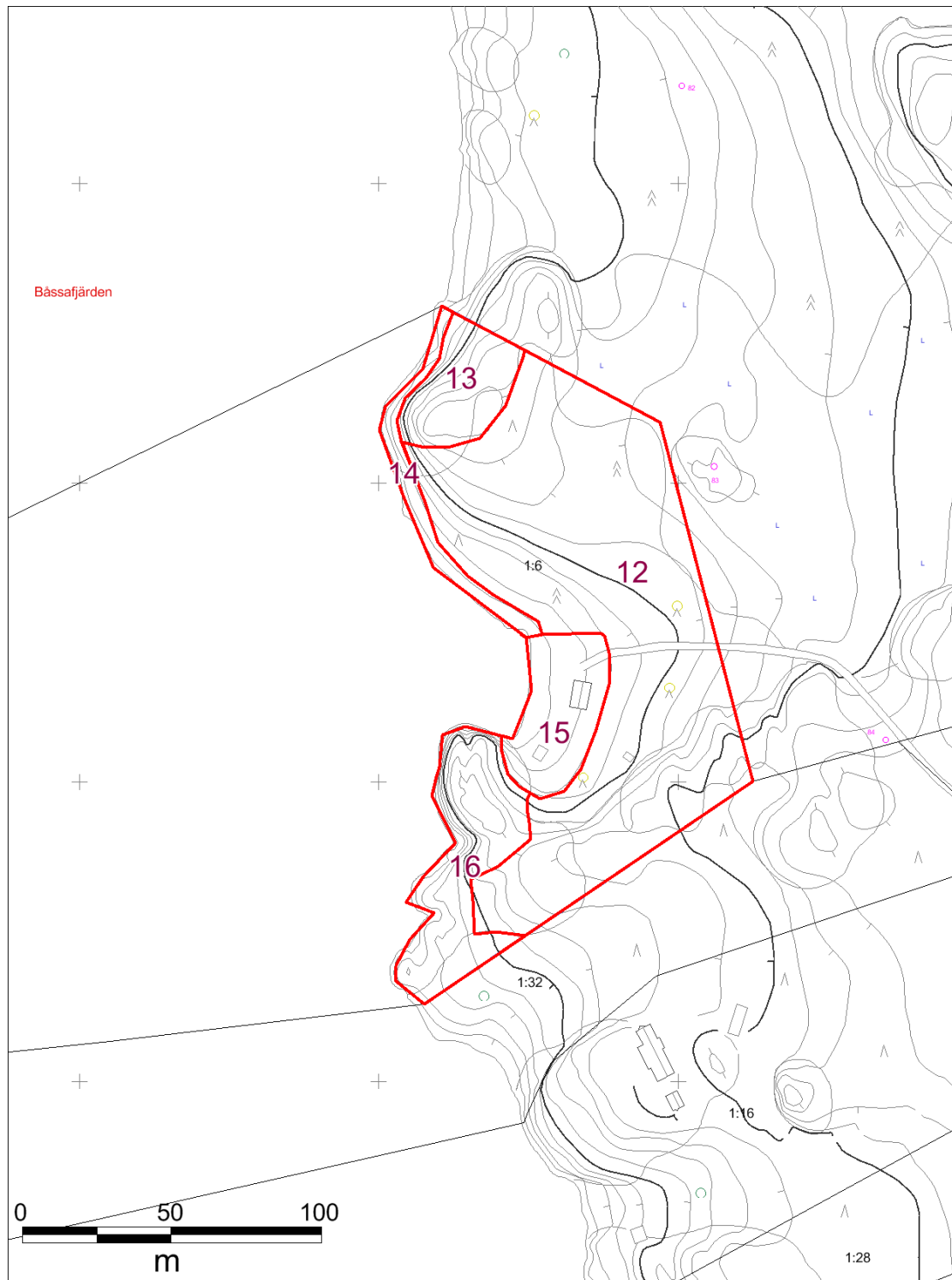
Kuvio 11 Rakennettu piha-alue

0,19 ha

Kuviolla on rakennettu piha-alue, puutarha sekä virkistyskäytössä oleva rantakaista. Kuvio sisältää hiekkatien. Aluetta ei kartoitettu tarkemmin.

Arvo: 1

Suosituks: Alue rajoittuu Natura 2000-alueeseen (FI0100005). Alueen käytölle ei ole muuten luonnonarvojensa puolesta rajoituksia.

Kartta 3. Eteläisen alueen kuviojako.

Kuvio 12 Sekapuumetsä

1,05 ha

Tuoreen kankaan sekametsässä kasvaa eri-ikäisiä kuusia (noin 30–60-vuotiaita), eri-ikäisiä mäntyjä, tervaleppiä ja koivuja. Vanhimmat puut ovat kookkaita ja mäntyjen rungot kilpikaarnaiset. Tuore kangas vaihettuu kohti rantaa loivassa rinteessä lehtomaiseksi kankaaksi ja kohti kallioalueita kuivahkoksi kankaaksi (VT).

Pensaskerroksessa kasvaa paitsi puuntaimia, kuten kuusia, mäntyjä, koivuja, tammia ja vaahteroita, myös pihlajaa, paatsamaa, katajaa, taikinamarjaa ja tertsuseljaa.

Kenttäkerros on idässä mustikkavaltainen ja kohti ruohovaltaista länsiosaa käenkaali- ja oravanmarjavaltainen.

Alueella on kostea painanne jota on täytetty puutarhajätteellä. Sen laidalla kasvaa lehtopähkämöä (*Stachys sylvatica*), luhtavuohennokkaa (*Scutellaria galericulata*), ranta-alpia ja syyläjuurta (*Scrophularia nodosa*).

Kuvion etelärajalla on pieni puustoinen kallioalue joka jatkuu kuvion ulkopuolella itään.

Kuviolla havaittiin metsäkauriin hankaamia pieniä puuntaimia ja ulostetta sekä mäyrän ulostetta.

Rannassa olevassa männyssä kasvaa harvinaistuvaa männynkääpää (*Phellinus pini*).

Lahopuuta on kohtalaisesti ja koostuu keloista ja eri-ikäisistä tuulen kaatamista havupuista (kuva 10). Metsä on luonnontilainen tai luonnontilan kaltainen (puutarhajätealue).

Kuvio rajoittuu kartoitusalueen ulkopuolella idässä saniaislehtoon sekä pohjoisessa luonnontilaiseen rantametsikköön.

Arvo: 2 (luontaisesti kehittynyt puusto, lahoppuusto)

Suositukset: Alueen voi jättää luonnontilaan.

Kuva 10. Lahoppuusto lisää luonnon monimuotoisuutta. (kuvio 12) (LL/31.07.13)

Kuvio 13 Kallioalue

0,11 ha

Kallioalueella, joka viettää jyrkästi rantaan, on joitakin kalkinsuosijakasveja kuten kalliokieloa, isomaksaruohoa, kallioimarretta ja lehtoarhoa (*Moehringia trinervia*). Muuten heinävaltaisella kalliolla kasvaa yksittäisiä kauniita, sääolosuhteiden muokkaamia mäntyjä. Kuvio jatkuu kartoitusalueen ulkopuolella kohti koillista. Kalliolta on kaunis merinäköala (kuva 11).

Arvo: 2 (maisemallisesti arvokas: männyt ja kallio)

Suositukset: Alueen voi jättää luonnontilaan.

Kuva 11. Kalliolta, kuviolla 13, on kaunis merinäköala. (LL/31.07.13)

Kuvio 14 Rantaviiva

0,07 ha

Kapea rantavyöhyke on ruovikkovaltainen (kuva 12). Kivikkoisella rantaviivalla kasvaa tavanomaista rantakasvillisuutta, kuten mataroita, luhtalemmikkiä, kurjenmiekkää, mesiangervoa, luhtavuohennokkaa, meri-isorölliä (*Agrostis gigantea* var. *glaucescens*), suoputkea (*Peucedanum palustre*), rantakukkaa (*Lythrum salicaria*), rantapiharatamoa (*Plantago major* ssp. *intermedia*) ja vesihierakkaa (*Rumex aquaticus*) sekä paikoin runsaasti kirjo- (*Galeopsis speciosa*) ja karheapillikettä (*Galeopsis tetrahit*). Myös alueellisesti uhanalainen (1b-vyöhykkeellä) isohierakka (*Rumex hydrolapathum*) kasvaa rannassa. Rannalla kasvaa kapea tervaleppäkaista.

Arvo: 2 (meren läheisyys (Natura 2000: FI0100005); alueellisesti uhanalainen putkilokasvi (1b-vyöhykkeellä): isohierakka (*Rumex hydrolapathum*))

Suositukset: Jätetään luonnontilaan.

Kuva 12. Rantaviiva on ruovikkoinen. (kuvio 14) (LL/31.07.13)

Kuvio 15 Rakennettu piha-alue

0,14 ha

Kuviolla on kesämökki rannan tuntumassa. Ranta on virkistyskäytössä (kuva 13). Aluetta ei kartoitettu tarkemmin.

Arvo: 1

Suositukset: Alue rajoittuu Natura 2000-alueeseen (FI0100005). Alueen käytölle ei ole muuten luonnonarvojen puolesta rajoituksia.

Kuva 13. Osa rantaviivasta on virkistyskäytössä. (kuvio 15) (LL/31.07.13)

Kuvio 16 Kallioalue

0,21 ha

Kallioalue, joka on luontotyyppiltään karua merenrantakalliota, on osittain jyrkkärantainen ja viettää suoraan mereen. Rantaviiva on lähes kokonaan ilman ruovikkoa (kuva 14). Kuviolla kasvaa joitakin mäntyjä, joista osa on tuulten muokkaamia kauniita maisemapuita. Kallio on paikoin sammalten, jäkälien ja heinien valtaama. Kuviolla on yksittäisiä kallio-imarrealueita.

Kuviolla nähtiin kaksi rantakäärmettä (*Natrix natrix*) (NT). Laji on luonnonsuojeluasetuksessa rauhoitettu laji.

Arvo: 2 (meren läheisyys (Natura 2000: FI0100005); maisemallisesti kaunis kallioranta)

Suositukset: Alue jätetään luonnontilaan.

Kuva 14. Kalliorannassa on vain pieni ruovikoitunut alue. (kuvio 16) (LL/31.07.13)

5. Tulokset

5.1. Kasvit

Hankealueella havaittiin yhteensä 194 putkilokasvia. Pohjoinen kartoitusalue on etelän aluetta lajirikkaampi johtuen kartoitusalueen lehtometsästä. Jaloista lehtipuista alueella esiintyy luonnonvaraisena vaahtera ja tammi. Nuoret saarnentaimet (kuviolla 6) saattavat olla luonnonvaraiset.

Lajeista huomionarvoisimmat on lehtoalueella kasvava (kuvio 6), maassamme harvinainen ja alueellisesti (lounaisella rannikkomaalla 1b-vyöhykkeellä) uhanalainen laji (RT) lännenhernesara (*Carex demissa*). Muita alueellisesti uhanalaisia lajeja havaittu kartoitusalueella ovat luonnonvarainen saarni (*Fraxinus excelsior*) (kuvio 6) ja rannoilla viihtyvä isohierakka (*Rumex hydrolapathum*) (kuvio 14). Valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa vaarantuneeksi (VU) luokiteltu laji havaittu kartoitusalueella on kedoilla ja niityillä viihtyvä keltamatara (*Galium verum*) (kuvio 2). (Rassi et al. 2010)

Koko kartoitusalueen putkilokasvilajisto on esitetty taulukossa 1.

Keltamatara (*Galium verum*) (VU) on toistaiseksi suhteellisen yleinen perinnemaisemien ja vanhan asutuksen seuralaislaji. Sen uhkana on geneettinen saastuminen eli risteytyminen uustulokas paimenmataran kanssa. Se viihtyy parhaiten avoimilla alueilla kuten kedoilla, paahteisilla kallioilla ja tienvarsilla. Kartoitusalueen kalliorinteen vieressä kasvavat yksilöt (kuvio 2) vaikuttivat vielä puhtaalta. Keltamatara on valtakunnallisen uhanalaisuusluokituksen mukaan luokiteltu vaarantuneeksi (VU). Laji on lisäksi luonnonsuojelulain 46 § uhanalainen laji.

Lännenhernesara (*Carex demissa*) (RT) kasvaa Etelä-Suomessa, jossa esiintymä painottuu mantereen lounaisimpaan osaan. Laji on maassamme tavallisin Ahvenanmaalla. Uudellamaalla on vain muutama tiedossa oleva esiintymä. Laji on luokiteltu alueellisesti (lounaisella rannikkomaalla 1b-vyöhykkeellä) uhanalaiseksi lajiksi. Lännenhernesara viihtyy parhaiten kosteassa ympäristössä kuten lehdoissa ja lehtokorvissa. Laji on harvinaistumassa koska sen suosimat elinympäristöt ovat vähenemässä. Lehdossa (kuvio 6) laji esiintyi yksittäisenä kasvustona.

Saarni (*Fraxinus excelsior*) (RT) on lehtojen ja lehtokorpien laji, joka luonnonvaraisena kasvaa harvalukuisena eteläisimmässä Suomessa. Esiintymä painottuu maan lounaisosaan. Laji on tavallinen ainoastaan Ahvenanmaalla. Lajia uhkaa, sen elinympäristöjen vähenemisen lisäksi, saarnensurma (*Chalara fraxinea*), joka on muista pohjoismaista ja Baltian suunnasta levinnyt sienitauti. Saarnensurmaa on havaittu mm. Tammisaaressa ja Ahvenanmaalla. Saarni on maassamme luokiteltu alueellisesti (lounaisella rannikkomaalla 1b-vyöhykkeellä) uhanalaiseksi lajiksi. Pieniä saarnentaimia kasvaa lehtoalueella (kuvio 6). Taimet voivat olla luonnonvaraisia.

Isohierakka (*Rumex hydrolapathum*) (RT) on korkea putkilokasvi joka viihtyy vesirajassa tai matalassa vedessä meren tai muun veden rannalla. Laji risteytyy herkästi esim. vesihierakan ja tylppälehtihierakan kanssa. Laji kasvaa vain Etelä-Suomessa, missä sen esiintyminen keskittyy länsirannikolle. Muutamia havaintoja on Uudeltamaalta ja niistä yksittäinen on Länsi-Uudellamaalla.

Isohierakka on maassamme luokiteltu alueellisesti (lounaisella rannikkomaalla 1b-vyöhykkeellä) uhanalaiseksi lajiksi. Isohierakka kasvaa eteläisen kartoitusalueen rantaviivassa (kuviot 14).

5.2. Muut eliölajit

Rantakäärmeitä (NT) havaittiin rantakallioilla (kuviot 16). Lajia tavataan maamme eteläisissä osissa. Se on tavallinen vain lounaassa, etelärannikolla ja järviolueilla. Laji saattaa munia meren rakkolevävalleihin sekä kompostikasoihin. Kartoitusalueella ei esiintynyt levävalleja.

Kartoitusalueella havaittiin metsäkauriin hankaamia pikkupuuta ja ulosteita, sekä mäyrän ulosteita. Rantamännikössä löytyi kilpikaarnaisesta männystä metsätalouden takia harvinaistuva männynkääpä.

5.3. Arvokkaat luontokohteet ja lajit

Erityissuojellut lajit

Kartoitusalueella ei havaittu luonnonsuojelulain § 47:n mukaan erityissuojeltavia lajeja.

Tiukasti suojellut lajit

Alueella ei havaittu EU:n luontodirektiivin tiukasti suojeltuja lajeja (luonnonsuojelulaki § 49).

Vuonna 2012 kartoituksen aikana havaittiin saukon kalastavan lähialueen rannoilla (Vuorinen et al. 2012). Saukolla on laaja saalistusalue, jota se kiertää. Kala kuuluu lajin tärkeimpiin ravinnonlähteisiin. Vuonna 2012 lähialueella ei voitu havaita saukon pesää, mutta voitiin todeta sen olevan lajin elinympäristöä.

Lepakoille sopivaa biotooppia löytyy kartoitusalueelta. Lepakot suosivat erityisesti väljiä metsiä, kuten lehtoja, ja metsänreunoja jossa aluskasvillisuus on rehevää. Myös puustoiset pihamaat ja rannat ovat lajiryhmälle suotuisia elinympäristöjä. Kartoitusalueen vanhempi rakennuskanta saattaa toimia lepakoiden levähdys- ja lisääntymispaikkoina.

Liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä kartoitusalueella ei ole.

Viitasammakot kutevat mm. merenlahtien tiheissä ruovikoissa. Kartoitusalueella ei ole tällaista kutualueeksi sopivaa ympäristöä, mutta alue rajoittuu tällaiseen ympäristöön.

Kirjoverkkoperhonen on Suomessa kaakkoinen laji. Lajilla ei ilmeisesti ole pysyviä populaatioita Raaseporissa eikä lajia siis myöskään esiintyne selvitysalueella.

Ympäristölakein suojaamat elinympäristöt

Metsälain (§ 10) erityisen tärkeän elinympäristö kriteerit täyttäviä kohteita on kuvioilla 6 ja 7 (rehevä lehtolaikku).

Kartoitusalueilla ei esiinny luonnonsuojelulain § 29 mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä tai vesilain 2. luvun 11 § tarkoittamia kohteita.

Uhanalaiset luontotyypit

Kartoitusalueella esiintyy seuraavia vaarantuneita tai silmälläpidettäviä luontotyyppiejä (Raunio et al. 2008):

- kostea runsasravinteinen lehto (VU) kuvioilla 6 ja 7
- tuore keskiravinteinen lehto (VU) kuviolla 6
- kostea keksiravinteinen lehto (NT) kuviolla 6

6. Lähteet

- GTK – Geologian tutkimuskeskus 2010: Geotieto (<http://geomaps2.gtk.fi/geo/>) (luettu 4.12.2013)
- Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus Oy. 191 s.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio, 4 p. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki. 656 s.
- Lampinen, R., Lahti, T. & Heikkinen, M: 2012: Kasviatlas – Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsingin Yliopisto, Helsinki. (<http://www.luomus.fi/kasviatlas/>) (luettu 6.12.2013)
- Luontoportti 2013: Kasvilajit. <http://www.luontoportti.com/suomi/fi/kasvit/> (luettu 6.12.2013)
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti kustannus. Tapio. 192 s.
- Niemelä, T. 2005: Käävät – puiden sienet. Helsingin Yliopisto, Helsinki. 319 s.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A., & Mannerkoski, I. (toim./eds.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus — Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008. Suomen ympäristökeskus
- Vuorinen, E. & Lindholm, L. 2012: Raasepori, Tammisaari, Gammelboda (asemakaava). Luontoselvitys 2012. – Silvestris luontoselvitys oy/ Raaseporin kaupunki. 41 s. + 5 liitettä.